

EU-INFO VOOR WEGEN EN CLASSIFICEREN SUMMIER

Voor het wegen en classificeren op beveleedheid en vetheid van geslachte varkens, runderen en schapen zijn Europese regels opgesteld voor een eerlijke handel. Voorheen werden deze regels in Nederland uitgevoerd door het Productschap Vee en Vlees (PVV), maar sinds dit per 1 januari 2015 is opgeheven zijn er wat zaken veranderd.

TEKST: YVON BEMELMAN BEELD: SHUTTERSTOCK

Het wegen en classificeren van karkassen is geregeld in Verordening (EU) Nr. 1308/2013 voor een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten en Verordening (EG) Nr. 1249/2008 met uitvoeringsbepalingen voor de communautaire indelingsschema's voor runder-, varkens- en schapenkarkassen en voor de mededeling van de prijzen daarvan. In Nederland werd het

regelgevend kader uitgevoerd door de PVV met de Verordening slachting, weging en classificatie slachtrunderen (PVV) 2011. Zij hadden hiermee een directe invloed op het beleid en de regelgeving. Maar nu de publieke taken van de productschappen zijn overgenomen door de overheid wordt het wegen en classificeren uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), de uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Economische Zaken. De Europese regels heeft RVO per 1 januari 2016 vastgelegd in de Regeling marktordening vlees. Hierin zijn echter alleen de publieke taken opgenomen, waardoor onder andere de weging en classificatie van kalveren jonger dan 8 maanden niet meer publiek is geregeld. Daarom heeft de Nederlandse kalversector zelf vrijwillig regels opgesteld voor het wegen en klassificeren van klasse V kalveren, die eind 2014 zijn vastgelegd door Stichting Brancheorganisatie Kalversector (SBK). Voor kalveren bestaan in Europa twee klassen: Klasse V voor kalveren jonger dan 8 maanden en Klasse Z voor vlees van kalveren tussen 8 en 12 maanden.

REGELING MARKTORDENING

Slachterijen die meer dan 200 varkens en meer dan 75 runderen (ouder dan 8 maanden) per week slachten, moeten volgens de Regeling marktordening vlees de karkassen wegen en de beveleedheid en vetheid me-

ten. Veehouders krijgen zo de garantie dat dit volgens vaste voorschriften gebeurt. De metingen maken tevens een goede vergelijking van de slachtkwaliteit mogelijk en zorgen voor het tegengaan van oneerlijke concurrentie tussen slachterijen. Een onafhankelijke controle instantie, BV Centraal Bureau Slachtveediensten (BV CBS), onderdeel van CoMore, ziet hierop toe. Maar door een ontstane discussie over de onafhankelijke positie van CoMore werd in 2014 een aanpassing in de bestuurlijke structuur doorgevoerd, gevolgd door een overname door KIWA eind 2016.

Het openbaar maken van handelsprijzen, aantallen geslachte dieren, geslacht gewicht, vetheid en beveleedheid werd voorheen geregeld door de PVV. Tegenwoordig is dat een overheidstaak, waardoor deze informatie erg summier is geworden. Op de website van de RVO worden de prijzen van de verschillende slachtdieren per week getoond, omdat dit volgens Europese regels verplicht is. Daarnaast zijn er ook statistieken met het aantal geslachte varkens en runderen en het gemiddelde gewicht. Maar alleen bij de varkens wordt ook het gemiddelde percentage vlees weergegeven. De vetheid wordt uitgedrukt in SEUROP waarbij de S staat voor 60 procent of meer mager vlees, E 55-60 procent, U 50-55 procent, R 45-50 procent, O 40-45 procent en P minder dan 40 procent mager vlees.

MAGER VARKENSVLEES STIJGT

Bij het doornemen van de RVO-statistieken komt duidelijk naar voren dat het mager vlees percentage bij varkens in Nederland stijgt. In 2012 waren er gemiddeld nog 35,4 procent varkens die onder 'S' vielen. In 2016 was dit 54,6 procent. Een groei van bijna 20 procentpunt!

Het mager vlees percentage is de verhou-

YVON BEMELMAN

Drs. Yvon Bemelman (management consultant, Condor-Consultancy) is sinds 1986 zelfstandig werkend professional op het gebied van kwaliteitszorg(en), de Warenwet en Europese wetgeving (food).

ding tussen het totale gewicht van de rode dwarsgestreepte spieren, voor zover die met een mes kunnen worden afgescheiden, en het gewicht van het karkas. Het percentage wordt gemeten met een Capteur Gras Maiger (CGM) prikpistool. Het pistool wordt in de linker rugzijde, tussen de derde en vierde rib, van het karkas geprikt.

Door het verschil in lichtreflectie tussen spek en vlees wordt de spek- en spierdikte in millimeters bepaald. Aan de hand van een landelijk geldende formule wordt dit automatisch omgerekend tot een percentage mager vlees. Het classificeren van runderen gebeurt in Nederland nog visueel.

Voor de beveleedheid wordt gekeken naar de vorm en volume van het karkas en uitgedrukt in de letters SEUROP. Voor de vetbedekking wordt gekeken naar de hoeveelheid onderhuids vet aan de buitenkant van het karkas en het vet aan de binnenzijde van de borstholte, wat wordt uitgedrukt in de cijfers 1 tot en met 5.

Jaarlijks worden in Nederland 14 tot 15

miljoen geclassificeerde varkens geslacht met een gemiddeld geslacht gewicht van 93 kg in 2012 en 94,5 kg in 2016. Jaarlijks worden 500.000 tot 600.000 runderen geëclassificeerd geslacht, met een gemiddeld geslacht gewicht van zo'n 320 kg. Hier is verder geen tendens geconstateerd.

WEEGAPPARATUUR

Bij het bepalen van het geslacht gewicht moet de weegapparatuur voldoen aan de Metrologiewet. Minimaal één keer per drie jaar moet de weeginstallatie door het Nederlands Meetinstituut worden gecontroleerd, waarvan een geldig kalibratierapport op de slachterij aanwezig moet zijn. Daarnaast moet de weegapparatuur dagelijks getoetst worden aan de hand van toetsgewichten. Dit gebeurt onder toezicht van BV CBS.

Omdat het tijdstip van slachten en wegen bepalend is voor het geslacht gewicht zijn ook hiervoor regels opgenomen. Runderen en varkens die vóór 14:00 uur bij het

slachthuis worden aangeleverd moeten nog diezelfde dag geslacht worden. Als ze later dan 14:00 uur worden geleverd moeten de dieren de andere dag vóór 12:00 uur geslacht worden. Als hiervan wordt afgeweken moeten er correcties aan het geslacht gewicht worden doorgevoerd. Hetzelfde geldt voor het tijdstip van wegen. Varkens moeten binnen 20 minuten na het openen van het karkas worden gewogen, runderen binnen 45 minuten na het steken van de slachthaak in het karkas.

Het is jammer dat er in de statistieken van RVO geen gegevens staan over de beveleedheid en vetheid van runderen. Zo is het niet mogelijk om de slachtkwaliteit van runderen in te zien of te vergelijken. Ook zijn er geen gegevens van kalveren en schapen. Hoewel voor schapen wel EU-normen bestaan voor slachterijen die meer dan 80 schapen per week slachten, mogen lidstaten zelf bepalen of ze dit verplicht stellen. Het ministerie van EZ kiest duidelijk voor een minimale publieke uitvoering. ●